

cròniques

EL RIPOLLÈS

Text > EUSEBI PUIGDEMUNT

La font dels Mexicans | Aquest 2019 és l'any del cinquantenari de la inauguració de la font dels Mexicans, bastida en honor del santjoaní Jaume Nunó i Roca (1824-1908), que l'any 1854 posà música a la lletra de l'himne nacional de Mèxic. L'autor del projecte va ser l'arquitecte mexicà José Blas Ocejó, tot i que el veritable propulsor de tot plegat va ser l'intel·lectual Salvador Moreno, arran d'una entrevista que el periodista d'*El Correo Catalán* Joan Armengol li va fer a principis de 1968. És per aquesta raó que aquesta crònica té la voluntat de ser memòria i recordatori d'aquells fets ja llunyans.

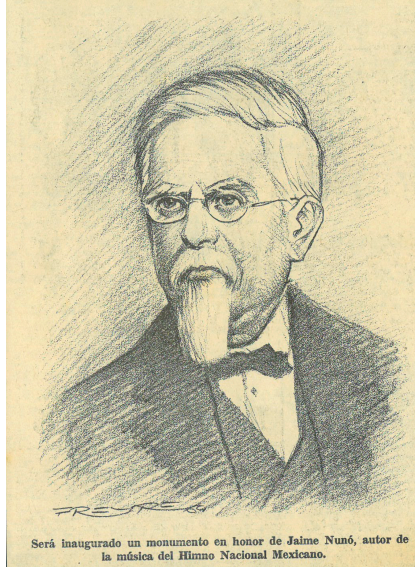
Efectivament, Salvador Moreno, en aquesta entrevista, va llançar la idea de la col·locació d'una placa commemorativa dedicada al mestre Nunó a l'aleshores considerada la seva casa natal, El Palmàs, a Sant Joan de les Abadesses. Tan bon punt se'n van assabentar els membres del Centre d'Iniciatives Turístiques (CIT), van contactar amb Salvador Moreno, i de la placa es va passar ben aviat a un projecte molt més ambiciós, com era construir una font monumental en una plaça de la vila.

Esculls i finançament | El primer escull que calia salvar era el de la inexistència de relacions diplomàtiques oficials entre l'Estat espanyol i Mèxic; l'organisme que de manera oficiosa assumia el rol d'ambaixada era el Comité Bilateral España-México. Aquest comitè es mostrà vivament interessat amb la idea de la font i partidari de dur a bon port el projecte.

Pel que fa al finançament, les despeses les va assumir una entitat privada però estretament vinculada al Comité: la Sección Mexicana del Comité Bilateral de Hombres de Negocios España-México, presidida per Clemente Serna Martínez. Paral·lelament, el consistori de Sant Joan de les Abadesses, encapçalat per l'alcalde Eduard Armengol, va oferir la plaça Abadessa Emma com a espai per encabir-hi la font dedicada al record tant de l'himne com de Nunó.

El dia 2 de desembre de 1968 s'inaugurà al Palau de la Virreina de Barcelona l'exposició del projecte de font monumental, sota el llarg títol «Proyecto de Fuente en San Juan de las Abadesas en honor del Himno Nacional y de su compositor, el Maestro Jaime Nunó y Roca, nacido en aquella villa». Heus aquí la descripció que se'n feia: «La Fuente tiene un intencionado sentido de horizontalidad, con el fin de contrastar con la verticalidad de la Plaza Abadessa Emma, y su modernidad se suma fácilmente al ambiente que la rodea. El mármol rojo de la región, en que está tallada, enriquece la simplicidad de sus formas desnudas de símbolos externos, salvo las inscripciones correspondientes y alusivas».

Record inesborrable | A principis de 1969 van començar les obres i en la data prevista, el dia 12 d'octubre del mateix any, va ser inaugurada. El secretari de la Comisión Ejecutiva, Juan Martínez del Campo, redactà el document «Génesis de la Fuente», on es pot llegir el següent: «El día, radiante de otoño, la música de las danzas populares, las voces de los niños de las Escuelas entonando el Himno [qui signa aquesta crònica era un d'aquells

>> Jaume Nunó, dibuixat en una pàgina d'El Sol de México, amb motiu de la inauguració de la font dels Mexicans.

nens], los discursos, las banderas, la visita a la casa natal de D. Jaime Nunó, al Palacio Abacial, al Monasterio, se sumaron esplendorosamente a la inauguración de la Fuente que brota como recuerdo vivo de la música inagotable que alienta en el sentimiento patrio de todo mexicano».

Aquesta inauguració de la remodelació de la plaça i de la font venia a representar la culminació d'unes celebracions que havien començat un mes abans, quan l'Orfeó Català de Mèxic va fer ofrena d'una placa commemorativa en homenatge al compositor, que es col·locà a la façana d'El Palmàs.

A aquest efecte, el poeta santjoaní Joan Baptista Bertran va escriure un llarg poema que es va llegir públicament el dia 12 d'octubre, i del qual destaquem el fragment que segueix: «A la ternura que evoca / ya el nombre de esta plaza, hija pequeña / se suma la de nuevos madrigales / Que rinde, en doble amor, mi agua que sueña».

GIRONINS A L'EXTERIOR

Text > RICARD PRIETO

Sembla que va ser ahir quan vaig arribar a Suïssa, però ja han passat gairebé cinc anys. Quan tens la sort de poder triar el país on vols donar un canvi a la teva vida tot et resulta molt més fàcil. Amb quaranta-vuit anys, trobar una feina que m'engresqués havia arribat a semblar-me quasi utòpic, però ho vaig aconseguir. Nou país, gastronomia, tradicions i costums diferents, noves amistats... Molta feina per fer. La primera cosa que em va cridar l'atenció van ser l'educació i el respecte de la gent, a part, evidentment, d'uns paisatges *à couper le souffle*, com diuen aquí, i que traduiríem com a 'impressionants, que et tallen la respiració'. Visc molt a prop de la regió de Lavaux, patrimoni de la UNESCO. Pots passejar entre les vinyes i tastar els vins als diferents cellers que et trobes pel camí, amb unes vistes excepcionals al llac Léman. A mesura que passa el temps, vas veient i compares; és inevitable. Una de les coses que em va sorprendre més va ser l'obsessió per l'ordre i la neteja. De seguida vaig adonar-me

que és un país amb un consolidat sistema de democràcia directa, on moltes vegades es posa de manifest el *röstigraben*, paraula que fan servir per delimitar la frontera lingüística que separa els cantons de parla alemanya i francesa, però que moltes vegades també utilitzen per justificar determinats resultats d'algunes votacions federals que són totalment oposats. Aquestes diferents mentalitats i formes de ser també es poden comprovar quan viatges una mica pel país. Un caràcter tancat i obert al món a la vegada, una societat multicultural que conviu en harmonia, amb una classe política que, malgrat les seves diferències ideològiques i formes de pensar tan oposades en funció del cantó d'origen, té una enorme capacitat d'arribar a acords quan és necessari pel bé del país, són aspectes que valoro positivament. Gràcies a la meua feina viatjo sovint pel país i tinc l'oportunitat de descobrir nous paisatges i noves tradicions. Per sort, encara em queda molt per veure.